

2. apr. 2024

Aprilli kuukiri nr 90

Igal aastal tähistatakse märtsis K.J. Petersoni sünnipäeval emakeele päeva. 2024 aasta on kuulutatud ka kultuuririkkuse aastaks. Seepärast sai EKSÜ rahvas kokku **Heimtali muuseumis**, kus erinevate kodupaiga lugude kaudu väljendati nii oma kodukeelt kui ka paigarikkust. Lisaks koha peal räägitud lugudele saatsid mitu seltsi hiljem veel meile oma lugusid, et need mitte rääkimata ei jääks. Lisaks sisaldas märts ka just eesti keele kui emakeelega seotud sündmusi. Anti taas välja Wiedemanni keeleauhind.

Esimesel aprillil täitus EKSÜ asutajal ning auesimehel Valter Haameril 95. eluaasta. Teda oli Tartusse õnnitlema tulnud suur hulk rahvast. Tervituse saatis ka EV Kultuuriminister.

TULEMAS

EKSÜ kutsub sõpru ja kaasteelisi **4. mail Pärnusse** meie iga-kevadisele seltside kontserdile "Ikka üheskoos 2024". Täpsema programmi avaldame lähiajal. Üles astuvad mitmed meie seltsid, aga on ka külalisi. Päeva juhib Elmar Trink. Aitäh Pärnu Lauluselts Leelo eestvedajale Hilja Vainule, kes on suureks abiks peo ettevalmistamisel.

New Yorgi Eesti kultuuri päevad

Selleaastased, järjekorras juba 52. New Yorgi Eesti Kultuuripäevad toimuvad 4.-7. aprillil ning toovad tavapäraselt publikuni läbilõike kodu- ja väliseesti kultuurist. Sel korral on rõhuasetus muusikal, sest muusika ühendab ka siis, kui (eestikeelsetest) sõnadest jääb väheks. Kultuuripäevade programm on

leitav <https://www.estonianculture.org/culturaldays>. New Yorgi Eesti Kultuuripäevade peakorraldajaks on Eesti Kultuurifond Ameerika Ühendriikides koostöös New Yorgi Eesti Peakonsulaadi ja New Yorgi Eesti Majaga.

Manijale konnapilli õppima.

Manõja Kultuuriselts kutsub lapsi ja noori konnapilli laagrisse, seda huvitavat kuid unustusse vajunud pilliga tutvust tegema. Konnapilli festival Manija saarel leiab aset 23.-26. mail 2024. Oskus konnapilli mängida on paljudes kohtades unustusse vajunud. Täpsem teave laagri kohta saadetakse teie e-posti, kui olete nimekirja registreeritud.

Küsimused e-posti aadressil: sveaaavik@hotmail.com

Jakob Hurda rahvuskultuuriauhind 2024 ootab kandidaate

Kandidaate võivad esitada kõik juriidilised või füüsilised isikud. Selleks tuleb **23. aprilliks 2024** saata Jakob Hurda nimelisele Põlva Rahvahariduse Seltsile aadressil hurdaselts@gmail.com või Kesk 16, 63308 Põlva vabas vormis esildis, milles peab olema kandidaadi rahvuskultuurialase tegevuse kokkuvõte, auhinna esitamise põhjendus, nimetatud viimase 5 aasta jooksul saadud suuremad preemiad ja auhinnad ning täpsed andmed kandidaadi kohta.

TAGASIVAADE MEIE SELLE AASTA ESIMESELE KOKKUSAAMISELE. KAKS KODUPAIGA LUGU

EKSÜ kultuuririkkus Heimtalis

Rahvast tuli kokku Virust ja Pärnust, Tallinnast ning Tartust. Mitmest seltsist tuldi mitmekesi, oli ka esmakülalisi.

Me kohtumist alustasid südamlike ja humoorikate kodulugudega Hiiumaa Suuremõisast pärit Margus Tabor ja Rakvere juurtega Garmen Tabor. Päeva lõpus toimunud EKSÜ üldkoosolek ei piirdunud esitatud dokumentide kinnitamisega nagu tavapäraselt, vaid esitati uusi mõtteid ühenduse seltsitegevuse elavdamiseks.

Hää´ kultuuriseltse inemise`!

Tallinna Võru Seltsi esinaise Külli Mürsepa kõne, mis ajapuudusel Heimtalis 16.03.2024

ettekandmata jäi, aga väärrib igati avaldamist. Urbõkuud vai märtsi om nimmät ka paastukuus. A hää uudis om tuu, et pääle paastu tulõva lihavõttõ!

Timahava vai sjoo aasta om ülesnõsõmisõ edimäne pühä joba 31. urbõkuu pääväl.

Tuuperäst ma soovi teile kõigilõ: „Hüvvi lihavõttõpühhi!“

Muuga maanaised räägivad...

Muuga seltsi eestvedaja Ilma Lausvee kodupaiga lugu:

Eduard Vilde ausamba avamine

Minu mälestustes on see päev, kui Muuga mõisa pargis avati Eduard Vilde mälestussammas, 14. juunil 1959. aastal. Täna on sellest 65 aastat. Ausamba paigaldamise eestvedajaks oli koolidirektor ja külaelueestvedaja Emil Lang.

Mina, eestlane – ühistegevusest ja Vanemuise seltsist

Andro Roos on Vanemuise Seltsi juht, Ühistegevuse Seltsi juht ja Tartu Hoiu-laenuühistu

juht. Ta ütleb: kõike tuleb teha õnnenaeratusega ja tuleb osata olla tänulik.

Vanemuise seltsil on käsil põlvkonn vahetus, praegu pole hiilgeaeg, ent just sellisel üleminekuajal on tähtis, et ei lase mõõnas olles seltsil hääbuda, teed kõik, et aidata uuele tõusule.

EMAKEELEPÄEVAST

Wiedemanni keeleauhind 2024

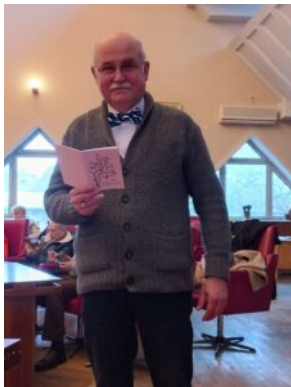
Ferdinand Johann Wiedemanni keeleauhinna pälvis tänava luuletaja Hando Runnel. Palju õnne!

Emakeelepäeva juhatab sisse Eesti Rahva Muuseumi direktor Kertu Saks.

Esineb 2023. aasta F. J. Wiedemanni keeleauhinna laureaat Eesti Keele Instituudi juhtivkeelekorraldaja Peeter Päll.

Emakeelepäev on ka järelvaadatav:

Emakeelepäev Moldovas

9. märtsil tähistas Eesti Molodaavia Selts tähistas emakeelepäeva. Moldovas, 16 märtsil tähistati rahvusvahelist luulepäeva. Rahvuste majas kogunesid luuletajad, kirjanikud, tõlkijad ja kirjanduskriitikud. Traditsiooniks on saanud seda päeva tähistada lugedes luuletusi Moldovas elavate erinevate rahvaste keeltes. Moldova Eesti seltsi esimees Igor Goncearov koos Eesti seltsi liikmetega võtsid osa eestikeelsete luuletustega luuleõhtusel.

Eesti kultuuri päev Šotsis

15. märtsil viidi Diana Gubareva eestvedamisel läbi A. H. Tammsaare majamuuseumis

Punasel Lagedal eesti kultuuri päev. Muuseumisse kokku tulnud huvilised pärinesid erinevatest Venemaa linnadest. Diana rääkis osalejatele eesti traditsioonidest, luges luuletusi eesti keeles (tõlkides nende sisu kuulajatele), laulis eestikeelseid laule nt “Mets mühiseb”, “Ma tahaksin kodus olla”, “Olgu jääv meile päike”. Loeti eesti muinasjuttu, lauldi kupleena “Piusa kaldal”.

Pärlijõgede kadunud aarded

1. märtsil selgitati Peterburis toimuval iga-aastaselt festivalil “Kalevala maa” konkursi “Etnomotiiv” võitjad.

Nominatsioon “Ehted ja suveniirid” pandi konkursile alles sel aastal.

Esimene võitja siin oli Petroskoist pärit juveliir, eesti juurtega Olga Rjabikova ja tema kaunistus lihavõttemuna kujul romantilise nimega “Pärlijõgede kadunud aarded”.

Vabariigi sinine

3. märtsil oli Tamperes hea olla koos kogukonnaga nii rahvatantsutrennis, lasteringis ja lõpetada EV106 näitus “Vabariigi sinine”.

Kohal oli Tartu kunstnik Helle Lõhmus, kes juhendas töötube ja kellega oli võimalus tuttavamaks saada. Aitäh Piretile maitsva võileivatordi, Viron herkkukauppa lasteringi maiuste ja KÕIGILE toredate pühapäeva eest!

Kohtumisõhtu käsitöömeistriga

Moskvas tegutsev stuudio- magazin “Katulochka” kutsus traditsiooniliste kaunistustega labakinnaste kudumise austajaid 15.märtsil 2024 a. tasuta loominguks kohtumisele meister Tatjana Sigatšovaga. Tatjana rääkis kokkutulnutele oma kohtumisest Anu Rauaga ja Heimtali muuseumist.

Krimmi rahvuste õhtu

Krimmi Eesti Selts osales 18. märtsil 2024 Simferopolis Krimmi Akadeemilises Muusikaliteatris toimunud rahvuskultuuriühingute näitusel, kus astusid üles krimmitatarlased, ukrainlased, tšuvašid, marid, komid, karaiidid, krõmtšakid, sakslased, aserbaidžaanlased, bulgaarlased, kreeklased ja teised poolsaarel elavad rahvad.

Eestlaste laual oli väljas näitus raamatutest, suveniiridest.

Ruhnu nööp 2024

Ruhnu Kultuuriruumi aasta **põlisruhnlane** – Selles kategoorias tunnustatakse nööbiga ruhnurootslasi, kes on silmapaistva tegevusega Ruhnu kultuuriellu panustanud. Sel aastal pälvis tiitli **Ellen Maria Jäger**, kes koos teiste ruhnlastega oli sunnitud 1944. aastal Rootsi põgenema, kui oli vaid 4-aastane. Täna sel päeval veedab ta suure osa oma suvedest saarel ning on aktiivne Ruhnu kogukonna liige.

Liivi pärandi päev Ruhnus

Toetame ja tähistame täna, nagu igal aastal esimesel pühapäeval peale kevadist pööripäeva, Liivi pärandi päeva!. Kuula lindude äratamist ja vaata muutusi looduses.

Bitcoinbilen

Me oleme päris mitmel erineval üritusel tantsinud, aga filmi linastusel esineda oli küll esimene kord. See oli norra režissööri Trygve Luktvasslimo loodud film “Bitcoinbilen”, kus tegevus toimub ühes Põhja-Norra rannikukülas. Selles filmis mainitakse mõne sõnaga ka Eestit ja mõlemad peosatäitjad räägivad ja laulavad osa tekstidest eesti keeles, mida õpetas neile meie endine tantsija Helen. Lisaks kannab üks peosalistest eesti rahvariideid, mida nad laenutasid meie tantsutrupil. Siin-seal on näha ka Eestiga seotud rekvisiite, mida laenutasid filmi jaoks meie tantsijad. Tänu sellele koostööle avaneski meil võimalus selle filmi esilinastumisel Trondheimis esineda.

Esseedekonkurss

Iivi Zajedova meenutas oma sõnavõttus, et käesoleva aastal möödub 1944 a sügisest 80 aastat ja seda mälu osa on vajalik hoida. Lisas, et ÜEKN pöördus 2018 a EV valitsuse poole, toonitades vajadust kinnitada suurpõgenemise mälestuspäev riiklikuks tähtpäevaks ja viia sisse Eesti ajaloo- ja kirjandusloo õppekavadesse peatükid pagulasajaloo tutvustamiseks.

Soojust ja armu Anna Haava sõnade kaudu

13. märtsi õhtul kogunes luuleõhtule Tartus kenake hulk rahvast, just niipalju kui mahtus väiksesse hubasesse kohvikusse “Anna Edasi”. Lahke kohvikuperenaine söötis külastajatel kenasti kõhud täis ja võis asuda kuulama luulet ja laulu.

Partnerite kuukirju:

Eesti Folkloorinõukogu, märts

Eesti Folkloorinõukogu, aprill

Los Angelese Eesti Seltsi Uudiskiri, märts

Rootsi Eestlaste Liidu infokiri, märts

LÖÖ KAASA, LIITU MEIEGA:

Rõõmsad ja vajalikud üritused, koostegemised, eesti keel, koduloo uurimine, rahvatantsu ja kohaliku toidukultuuri hoidmine Eestis ja välis-Eesti seltsides saavad Sinu tuge, kui liitud Eesti Kultuuriseltside Ühenduse liikmeskonnaga!

Aitame muuta sul oma seltsi sündmust nähtavamaks ja leida uusi sõpru nii Eestist kui üleilma.

Tahad toetada Eesti kultuuri, tahad tegutseda ühiselt, siis liitu meiega, seltsis on segasem! EKSÜ e-kuukirja saate muuta veel sisukamaks, kui saadate varakult teateid ja kajastusi oma sündmustest meie aadressile info@kultuuriseltsid.ee

Kuukirjaga saate liituda, kui saadate kirja aadressile info@kultuuriseltsid.ee EKSÜ tegemistega saab tutvuda kodulehel www.kultuuriseltsid.ee ja FB